

викладачем або студента зі студентом.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всієї аудиторії. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове навчання співпраця), де учень і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлекс з приводу того, що вони знають, уміють і здійснюють.

Під час використання інтерактивних методів навчання аудиторія вчиться критично мислити, розв'язувати складні проблеми на підставі аналізу обставин і відповідної інформації, приймати продумані рішення, брати участь у дискусіях, спілкуватися з іншими людьми. Для цього на заняттях організується індивідуальна, парна і групова роботи, дослідницькі проекти, рольові ігри, опрацьовується різні джерела інформації.

Педагог – це митець, який визначає різні форми та методи подачі матеріалу, залежно від того, як має відбуватися процес вивчення. У сучасному суспільстві все більшої популярності набирають інтерактивні методи навчання іноземних мов, які все ж базуються на традиційних.

Література

1. Інноваційні технології навчання від А до Я / упор. В. Волкова. – К. : Шкільний світ, 2011. – 96 с.
2. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.С.К., 2005. – С. 192.
3. Редько В. Інтерактивні технології навчання іноземної мови / В. Редько // Рідна школа. – 2011. – № 8-9. – С. 28-36.

УДК 378.091.2:001.895

Бабовал Н. Р.

кандидат економічних наук,
викладач кафедри менеджменту та методології освіти ТОКІППО
nadiaspdfop@gmail.com

ОСВІТНІЙ КОУЧИНГ ЯК ТЕХНОГОГІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми. Трансформаційні та глобалізаційні процеси, які відбуваються у суспільстві, вимагають нових підходів до вирішення проблем підготовки та підвищення кваліфікації педагогів в освітніх установах.

Одним з важливих підходів у формуванні та розвитку професійної компетентності педагогічних працівників є коучинговий. Вивчення коучингу в освітніх закладах зумовлена наступними обставинами: складністю завдань, які стоять сьогодні перед педагогами й освітніми установами; динамічністю і різноманітністю завдань, які неможливо розв'язати традиційними шляхами; високою конкуренцією на ринку освітніх послуг між різними організаціями і установами, які потребують створення нових освітніх програм, зміни контексту навчального матеріалу тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичну базу науки про

коучинг становлять праці таких зарубіжних науковців: Е. Стака, Р. Ділтса, Ф. Сендала, Д. Уїтмора та ін. Щодо досліджень коучингу серед вітчизняних науковців, можемо виокремити праці Ю. Кравченка, О. Тищука, Т. Борова, О. Бородієнка, Н. Горук, С. Романова та ін. Проте, незважаючи на наявність значної кількості досліджень технології коучингу в різних галузях, невирішеними залишаються окремі її аспекти. Таким чином, потребує глибшого вивчення саме впровадження коучингу в освітню галузь.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні освітнього коучингу як технології, яка сприяє професійному розвитку педагога в системі післядипломної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливою технологією науково-методичного супроводу професійного розвитку педагога виступає освітній коучинг (від англ. *coaching* – наставляти, надихати, тренувати, підготовляти до вирішення певних завдань), система андрагогічних принципів і прийомів, що сприяє розвитку потенціалу особистості та групи спільно працюючих людей, а також забезпечує максимальне розкриття та ефективну реалізацію цього потенціалу [1; 2].

Основними завданнями реалізації освітнього коучингу в системі післядипломної освіти є: створення єдиного диференційованого акмеологічного освітнього простору для неперервного розвитку педагогічної майстерності вчителя за індивідуальними освітніми траєкторіями; забезпечення інноваційного, науково-методичного, психолого-педагогічного, інформаційно-комунікаційного супроводу педагогічних працівників для неперервного розвитку їх педагогічної майстерності; впровадження диференційованих, багатоваріантних, диверсифікованих за профілем програм, форм освіти дорослих з урахуванням фахових запитів, індивідуальних потреб, компетентнісного (професійного, особистісного, соціального) досвіду фахівців.

Освітній коучинг в умовах післядипломної освіти проходить такі етапи: установлення партнерських взаємовідносин між коучем і педагогічним працівником, педагогічним колективом; спільне визначення професійних завдань для досягнення конкретної мети; дослідження поточної проблеми; визначення внутрішніх і зовнішніх акмеологічних факторів на шляху до запланованого результату; вироблення і аналіз потенційних можливостей для подолання професійних труднощів, перешкод у вирішенні проблем; вибудовування «моделі професійно-особистісного зростання», що передбачає вибір конкретного варіанту дій і складання плану дій у формі індивідуальної освітньої траєкторії, проекту розвитку педагогічної майстерності тощо; домовленість про те, що конкретно має бути зроблено до певного терміну і в які терміни. Кожне наступне коучинг-заняття завжди починається з огляду того, що зроблено, чого вдалося досягти і що можна було зробити краще. Тобто коучинг не закінчується генеруванням та відбором ідей, а включає ще й спонування, планування і контроль (моніторинг) реалізації рішення, оцінку його ефективності [2; 3].

У результаті застосування освітнього коучингу в системі післядипломної освіти кожен педагогічний працівник має навчитися: проектувати власну

систему самоорганізації і саморозвитку, самостійно планувати розвиток педагогічної майстерності з урахуванням педагогічних здібностей, якостей і потенційних можливостей, потреб і запитів; визначати найближчі й подальші перспективи розвитку; використовувати власний досвід (соціальний, професійний, особистісний) в якості джерела навчання; бути зорієнтований на досягнення стану «акме»; витримувати конкуренцію на ринку освітніх послуг інформаційного суспільства; активно зреалізовувати освітні проекти національного масштабу тощо.

Освітній коучинг спирається на загальновідомі методи освіти дорослих (спостереження, опитування, бесіда, тестування, моделювання тощо), метатехнології (інтерактивні, практико-зорієнтовані, тренінгові, адаптивні, акмеологічні, компетентнісно-зорієнтовані, ігротехнології), також має власні стандартизовані та апробовані процедури, моделі і технології самоактуалізації (*SMATR, GROW*, самокоучинг) [2].

Освітній коучинг передбачає системність, цілісність неперервного освітнього процесу; інтеграцію формальної, неформальної та інформальної освіти, навчальної, практичної і самоосвітньої діяльності; урахування змісту навчальних потреб педагога на різних стадіях життєвого циклу тощо.

Доцільність освітнього коучингу в системі післядипломної освіти полягає у підвищенні продуктивності та якості професійно-педагогічної діяльності; неперервному акмеологічному розвитку персоналу; в сталій мотивації до навчання протягом життя; покращенні взаємин; збільшенні часу для менеджера освіти; збільшенні конструктивних ідей; мобільності, швидкості й ефективності реакції в критичних ситуаціях; діагностиці й моніторингу освітнього процесу; гнучкості та адаптивності до змін.

При впровадженні освітнього коучингу в систему післядипломної освіти необхідно дотримуватися таких принципів побудови відкритої освіти дорослих, ідей андрагогічного навчання, а саме: неперервності, системності, гуманізації, варіативності, модульності, гнучкості та мобільності, випереджувального професійного розвитку, мережевої діяльності, індивідуалізації та диференціації, організаційної динамічності, гнучкості і партнерства, технологічності, науково-методичного супроводу, відсутності експертної позиції, поетапного, ієрархічності розвитку, моніторингу якості, усвідомленої перспективи [2; 3].

Висновки. Отже, використання освітнього коучингу в системі післядипломної освіти сприяє підвищенню якості освітніх послуг та забезпеченні на цій основі конкурентоспроможності педагогічних працівників відповідно до європейських стандартів і найкращих вітчизняних традицій.

Література

1. Рудницьких О. В. Коучинг як інтерактивна технологія в освіті. *Вісник Дніпропетровського у-ту ім. Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія.* 2014. № 2(8). С. 173-176.
2. Сидоренко В. В. Педагогічний коучинг як інноваційна технологія науково-методичного супроводу професійно-особистісного розвитку вчителя в системі післядипломної освіти. *Наукова скарбниця освіти Донеччини.* 2014. № 3 (14). С. 13-19.

3. Хмельницька О. С. Коучинг як сучасна технологія підвищення ефективності навчального процесу. *Молодий вчений*. № 6 (46). 2017. С. 315-319.

Mariola Badowska

doktor nauk, adiunkt Akademii Humanistycznej
im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusk

NAUCZYCIEL AKADEMICKI W OBLICZU MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA WSPÓŁCZESNYCH MASS MEDIÓW W PROCESIE NAUCZANIA

Mass media, zwane inaczej środkami masowego przekazu, od dawna są nieodłącznym elementem naszego życia. Przez wiele lat głównym medium przekazu były książki, prasa, radio i telewizja (media tradycyjne), jednak wraz z rozwojem technologii informatycznych, najbardziej rozpowszechnionym medium stały się media elektroniczne, a głównie internet dzięki któremu, każdy ma dostęp do bogatego zasobu informacji i rozrywki, a także swoistej aktywności; m. in. poprzez możliwość bezpośredniej komunikacji, tworzenia i przekazywania wiadomości, umieszczania swoich wypowiedzi i komentarzy.

Współczesna technologia informatyczno-komunikacyjna staje się coraz bardziej popularnym narzędziem wykorzystywanym przez młode pokolenie. Dlatego jedną z ważniejszych kompetencji nauczyciela akademickiego jest umiejętność posługiwania się nowymi programami i aplikacjami, które mogą służyć jako narzędzia wspierające proces nauczania i uczenia się osób studiujących. Zastosowanie nowoczesnych technologii wymusza konieczność ciągłego doskonalenia swoich umiejętności w tym zakresie, ale także wymaga od nas odchodzenia „od transmisyjnego modelu nauczania» [1], przeformułowania tradycyjnej roli nauczyciela jako przekazującego wiedzę - w kierunku mentora,

partnera dzielącego się doświadczeniem, inspiratora i pomocnika osoby studiującej, w procesie zdobywania przez nią wiedzy i w jej autonomicznym rozwoju.

Dzisiaj mamy wiele przykładów na to, że młodzi ludzie chętnie korzystają z technologii cyfrowych, co nierzadko wiąże się z niewłaściwym, a wręcz szkodliwym ich wykorzystywaniem [2]. Stąd od wielu lat przyświeca nam idea, by wdrażać nowe technologie edukacyjne i edukację medialną na kierunkach pedagogicznych, by przyszli pedagodzy i nauczyciele zostali wyposażeni w kompetencje cyfrowe [3, s. 4-13; 4, s. 7-8]. Lecz by sprostać temu zadaniu, my nauczyciele akademicy, także musimy rozwijać własne kompetencje cyfrowe i tworzyć nowoczesne zasoby edukacyjne dostosowane do nowej formy kształcenia.

Różnorodność narzędzi technologicznych które mogą być wykorzystane do realizacji zajęć akademickich stale się zwiększa. Oprócz możliwości używania różnorodnego sprzętu (komputery, laptopy, rzutniki, tablety, tablice interaktywne itp.), z roku na rok poszerza się oferta programów i aplikacji, które z powodzeniem mogą zastąpić i/lub uzupełnić tradycyjną formę przekazu. Dlatego pojęcie przestrzeni edukacyjnej ulega rozszerzeniu i przeobrażeniu, bo obecnie to już nie jest jedynie miejsce fizyczne w murach uczelni, ale również przestrzeń wirtualna definiowana i